

Anbefaling: ANA-screening

Anbefaling	Undgå ANA-screening hos patienter med træthed, feber, rygsmerter eller andre smerter i bevægeapparatet uden øvrige kliniske tegn på autoimmun bindevævssygdom
Rationale	<p>ANA er en laboratorieundersøgelse, der bruges til at screene for udvalgte autoantistoffer i blodet - Antinukleære Antistoffer (1). Den kan bruges ved mistanke om autoimmune bindevævssygdomme herunder systemisk lupus erythematosus, Sjøgrens syndrom, sklerodermi og poly-/dermatomyositis (2, 3). Fund af ANA er dog også hyppigt forekommende hos raske personer og hos personer med anden sygdom (1). Ved screening med det formål at udelukke autoimmun bindevævssygdom, vil der således findes mange positive svar, som ikke bidrager med nyttig information og kan lede til unødigt videre udredning (1, 2, 3). ANA kan derfor ikke bruges til at udelukke gigtsygdomme og bør kun anvendes ved kliniske symptomer på sygdom med betændelsestilstand (2, 4). Testen har dertil ikke diagnostisk værdi i udredning af sygdomme som leddegigt eller organspecifik autoimmun sygdom (2, 5).</p> <p>Efter lancering af den canadiske Choosing Wisely anbefaling om begrænsning af anvendelsen af ANA som screening, fulgte man i et studie sygdomsudvikling hos en gruppe patienter i ét år. Det kunne konkluderes, at der var meget lille risiko for at overse tilfælde af systemisk lupus erythematosus eller leddegigt, ved at følge anbefalingen (6).</p> <p>ANA er en test, der hyppigt bestilles både i Danmark og udlandet (7). Interne opgørelser fra regionerne viser, at der blev udført mere end 90.000 analyser for ANA i Danmark i 2022. Vilkaerlig eller ukritisk bestilling af ANA øger andelen af positive resultater uden tilstedeværelse af klinisk betydende antistoffer og kan medføre unødvendig bekymring, yderligere udredning og potentielt distrahere klinikerne fra den korrekte diagnose.</p> <p>Det lægevidenskabelige selskabs nationale anbefaling af indikationer for ANA-analyse kan ses i klinisk immunologisk standard for ANA på DSKI.dk.</p>
Kilder	1. Hornung NL, E. P. (ANA) screening: Antinukleære antistoffer, Hep-2 celler (mønster): Lægehåndbogen; 11.08.2022 [cited 2023 17.05]. Available from: https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/laegehaandbogen/undersogelser-og-proever/klinisk-biokemi/blodproever/ana-screening-antinukleare-antistoffer-hep-2-celler-moenster-antinukleare-igg-antistoffer/ .

	<p>2. Solomon DH, Kavanaugh AJ, Schur PH, Guidelines ACoRAHCoIT. Evidence-based guidelines for the use of immunologic tests: antinuclear antibody testing. <i>Arthritis Care & Research</i>. 2002;47(4):434-44.</p> <p>3. Korsholm T. Anbefalet brug af ANA ved undersøgelse for bindevævssygdom Sundhed.dk: Region Midtjyllands praksisinformation; 2016 [cited 2023 17.05]. Available from: https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/information-til-praksis/midtjylland/almen-praksis/patientforloeb/laboratorieomraadet/klinisk-immunologi/ana-ved-undersoegelse-af-bindevaevssygdom/.</p> <p>4. Tozzoli R, Bizzaro N, Tonutti E, Villalta D, Bassetti D, Manoni F, et al. Guidelines for the laboratory use of autoantibody tests in the diagnosis and monitoring of autoimmune rheumatic diseases. <i>American Journal of Clinical Pathology</i>. 2002;117(2):316-24.</p> <p>5. Kavanaugh A, Tomar R, Reveille J, Solomon DH, Homburger HA. Guidelines for clinical use of the antinuclear antibody test and tests for specific autoantibodies to nuclear antigens. <i>American College of Pathologists. Arch Pathol Lab Med</i>. 2000;124(1):71-81.</p> <p>6. Ferrari R. Evaluation of the Canadian Rheumatology Association Choosing Wisely recommendation concerning anti-nuclear antibody (ANA) testing. <i>Clinical rheumatology</i>. 2015;34:1551-6.</p> <p>7. Ministry of Health BCma. Antinuclear Antibody (ANA) Testing Protocol. https://www2.gov.bc.ca/gov/content/health/practitioner-professional-resources/bc-guidelines/ana-testing2013.</p>
<p>Beskrivelse af udviklingen</p>	<p>Den 21. juni 2023 havde Vælg Klogt samlet relevante samarbejdspartnere til en temaworkshop om blodprøver, hvor der skulle udvikles forskellige anbefalinger inden for temaet.. Målet med workshoppen var at formulere en række Vælg Klogt-anbefalinger for udvalgte blodprøver og procedurer vedrørende blodprøver, herunder ANA-screening, samt bidrage til, at anbefalingerne i fremtiden kan medføre konkrete praksisændringer og dermed færre unødige blodprøver i sundhedsvæsenet.</p> <p>Tak til deltagerne på workshoppen og de øvrige bidragsydere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afdeling for medicinske sygdomme, Herlev Hospital • Dansk Kardiologisk Selskab • Danske bioanalytiker • Dansk Hæmatologisk Selskab • Dansk Selskab for Almen Medicin • Dansk Selskab for Klinisk Biokemi • Dansk Selskab for Klinisk Immunologi

	<ul style="list-style-type: none"> • Reumatologisk Selskab • Patientinddragelsesudvalget i Region Hovedstaden • Patientinddragelsesudvalget i Region Sjælland • Patientinddragelsesudvalget i Region Midtjylland • Danish Comprehensive Cancer Center (DCCC) • Kommuner <p>På baggrund af workshoppen, er der udarbejdet løsningsforslag, som findes på https://vaelgklogt.dk/anbefalinger/ana-screening</p>
Godkendt	September 2023
1. opdatering	Senest tre år efter godkendelse
<p><i>Denne Vælg Klogt anbefaling skal betragtes som vejledende og fritager ikke sundhedspersoner for individuelt ansvar for at træffe korrekte beslutninger vedrørende den individuelle patient, i samarbejde med og under hensyntagen til denne. Vælg Klogt anbefalingen er ikke juridisk bindende, og det vil altid være det faglige skøn i den konkrete kliniske situation, der er afgørende for beslutningen om passende og korrekt sundhedsfaglig ydelse.</i></p>	